

Føroyska Heimahjálparskipanin:

Fyrimynd fyri grønlendingar

Katrin Christiansen, leiðari á Heimahjálparstovninum í Godthåb: — Eg eri av tí áskoðan, at heimahjálparstovnurin í Føroyum er sera væl skipaður. Hetta kunnu vit við smáum broytingum brúka sum fyrimynd í Grønlandi.

Í hesum døgum vitjar Katrin Christiansen, leiðari á Heimahjálparstovninum í Godthåb, í Grønlandi, í Føroyum.

Katrin Christiansen er gift við Thue Christiansen, fyrrverandi landsstýrslimi í Grønlandi. Hon er av føroyskari ætt — mamma hennara er Lina Rubbeksen úr Havn, sum er gift og býr í Danmark. Katrin Christiansen sigur við Sosialin, at ferðin hesaferð er at kanna viðurskiptini innan útbúgving av leiðarum fyri Heimahjálparstovnin í Grønlandi.

Í Grønlandi eru umleið 51.000 íbúgvir. Heimahjálparstovnurin varð stovnaður har í 1982, og er sostatt á byrjunarstigi enn.

Hetta hevur havt við sær, at heimahjálparar í byrjanini eru tiknir beinleiðis inn av gøtuni, sum Katrin Christiansen málber seg. Tí hava vit brúk fyri eini útbúgvingarskipan, sum er í tráð við tað, sum vit hava brúk

fyri í Grønlandi.

Á ferðum áður í Føroyum hevur Katrin tikið seg í samband við Heimahjálparstovnin í Havn, og metir, at tann serliga útbúgvingin sum er farin fram á hesum øki í Føroyum, situr betri til viðurskiptini í Grønlandi, enn t.d. tann, sum er galdandi í Danmark.

— Eg haldi ikki, at tað er hóskandi at nýta eina útlenska útbúgvingarskipan í einum landi, har umstøðurnar eru so ymskar sum í Grønlandi.

— Tí er tað serstakliga áhugavert at síggja, hvussu tit hava skipað útbúgvingina í Føroyum. — Við smáum broytingum er hon best hóskandi fyri okkum í Grønlandi, sigur Katrin Christiansen.

Samfelags-trupulleikar

— Í Grønlandi eru viðurskiptini viðvíkjandi okkara gomlu og sjúku eins og í Norðanlondum. Vit

hava fingið somu brek at stríðast við. Tað verða alt fleiri fólk í Grønlandi, sum koma upp í árin, og hesi krevja umsorgan.

Arbeidsloysi og íbúðartrot hava vit eisini at berjast við. Ungfólk noyðast tí at flyta higar, arbeiddi og íbúð er at fáa. Úrslitið er, at tey gomlu sita einsamøll. Tey eru ikki von við, at onnur taka sær av teimum, og tí hevur hetta ættarliðið verið gloymt seinastu árin.

Øðrvísi hevur verið við ungdominum, sum seinastu árin hevur verið gjørt munagott arbeiði fyri at stuðla og hjálpa í eini broytingartíð, ið hevur sett síni greffligu merki á unga ættarliðið.

130 húsarhald

Í Godthåb búgva umleið 10.000 íbúgvir. Av hesum fáa 130 húsarhald vitjan av heimahjálparum, sum eru 90 í tali.

Av hesum eru 90 pst. eldri fólk, meðan hin parturin er hjálp til brekað og

Orð og mynd:
Dagny Joensen

aðrar pleygusjúklingar.

Eins og í Føroyum er trot á røktarheimi, har er ein deild á Landssjúkrahúsinum, sum hevur pláss fyri 20 røktarsjúklingum. Annars er ellisheim, sum hevur pláss til 38 fólk.

Síðan Heimahjálparskipanin varð stovnað, hevur verið skeiðvirksemi fyri 60 heimahjálparum. Hetta er fingið í lag í samstarv við skúlan fyri sosialpedagogar, sum er stovnaður í Grønlandi.

Tað er í framhaldinum av útbúgvingini, at føroyska skipanin skal nýtast.

Tryggleikin

Hvussu er at bliva gamal í Grønlandi?

— Tað er ikki í øllum førum ein tryggleiki, tí nógv av teimum eldru eru flutt frá útstöðum til býn. Tey hava mist sambandið við umheimin, børnini eru farin í hvørt sitt herðashorn, og tey sita heima, gloymd.

— Hetta royna vit innan Heimahjálparskipanina at bota um, við at fáa tey gomlu út millum onnur. M.a. verður farið á útferð í fyra dagaruttan fyri Godthåb, búgva í einum legusmáttu hjá Kristelig Forening. Vit vóna at tað gevur teimum eldru eina góða uppliving.

Hvussu er figgjarstöðan innan Heimahjálparstovnin?

— Við figgjarligu stöðuni gongst betur. Vit hava ikki merkt niðurskurð á sama hátt sum her og í Danmark. Heimahjálparstovnurin fær tað sum hann hevur brúk fyri. Um vit hava nýtt meira enn ásett, so hava vit ikki higartil fingið noktað tann figgjarliga stuðul, sum hevur verið tørvur á.

Heimahjálparskipanin í Grønlandi hoyrir undir sosialstýrið í Danmark og er stýrt av sosialskrivstovnum í teim ymsu kommununum. Skipanin er galdandi í øllum landinum.

Skálafjarðarstevnan og kappsigling

Skálafjarðarstevnan verður 27. og 28. august.

Sunnudagin 28. august skipar Lions Eysturoy fyri kappsigling á stevnuni. Luttakararnir til kappsiglingina skulu tekna luttøku í seinasta lagi hósdagin 25. august hjá Odmar K. Olsen, Strendur, telefon 4 73 86.

Málið kemur at verða bryggjan í Saltangará. Startað verður annaðhvørt inni ella úti á fjørðinum, alt eftir hvussu veðrið verður, men upplýsingar um hvussu siglt verður fáast á telefon 4 73 86 sunnmorgunin kl. 10.

Seglstoðdin er max. 6,5 kvadrátmetrar og fyrireikararnir minna á, at allir luttakararnir skulu hava bjargingarbeli.

Á stevnuni og meðan kappsiglingin fer fram, verða lutaseðlar seldir til frama fyri Barnabata.

Fyreikararnir av stevnuni: Støkk, N.S.I. og teir gulu skótarnir siga, at teir í ár miðja fram móti at hava eina so fjølbroytta stevnu sum gjørligt. Seinasta hondin verður lögð á fyrireikingarnar í lötuni, og verður skráin kunngjørd í bløðunum.

Umframit kappsigling verða m.a. hesi tiltøk á stevnuni: fólkafundur, skrudgonga, tivoli, hondbóltur, fimleikur, undirhald, bjargingarroynd, dansur, kvøldseta o.s.fr.

Sirkus í august

Aftur í ár vitjar CIRKUS ARENA í Føroyum. Annars hevur verið vitjað í Íslandi í juli mánaða, og eru sirkusfólkini nú á ferð til Føroya.

Av tí at myndugleikar í Føroyum ikki loyva at flyta inn djór, sum sirkus annars er kent fyri at nýta nógv í framfærslum, so hevur CIRKUS ARENA istaðin sett saman eina skrá, ið fevnir yvir sirkusfólk, sum hava eithvørt annað at sýna fram. T.d. kemur springbólkur frá tjóðarsirkusinum í Bukarest. Hesin bólkur hevur fingið gull heiðursmerki fyri framfærsluna. Onnur framfærsla er HUTERER bólkurin, sum telur átta fólk. Hesi «flúgva» upp til niggju metur upp undir loftið í sirkustjaldinum, meðan salto, dupultsalto og tridupult salto verður roynd. Hetta eru bert tvey dømi um tað tey vitjandi fara at sýna í Føroyum.

Framfærslurnar vara í umleið tveir tímar. Sum nakað nýtt í ár, so verður CIRKUS ARENA eisini at síggja í Klaksvík og á Tvøroyri. Í Klaksvík við Ítróttarvøllin í døgnum 19. til 21. august.

Á Tvøroyri við nýggja skúlan í Trongisvági 23. og 24. august, og í Havn við Eysturskúlan frá 26. til 31. august.

Dag.

Góð arbeiðsmegi

Hevur tú nøkur ynski fyri skipanina, sum kann koma at virka sum frálíður?

— Ja, her havi eg serliga skeitt til viðurskiptini í Havn, her heimahjálparin vitjar í fjøld heimum dagliga. Hetta er ómetaliga stórt og vælskipað arbeiði sum vit ikki kunnu nýta í Grønlandi fyrilíks. Ein roynd hevur verið gjørd, men tianverri verða heimahjálparar ótryggar við stöðuna. Tær hava ikki yvirlikt yvir virkið, tá so nógv er at fara um. Her eru føroyskir heimahjálparar komnir ómetaliga langt.

— Tó vænti eg, at hetta eru byrjunartrupulleikar, sum seinni eru at vinna á.

Í dag arbeiða heimahjálparar í tveimum heimum dagliga — eitt fyrrapart og eitt seinnapart. Hetta er m.a. eisini tí vit hava torfør viðurskipti við eitt nú klæðnavaski. Í Godthåb eru tvey almenn vaskarir, og tí er ein long bíðiroð at sleppa til. Vit hava tí sett av fyra tímar um vikuna, bert fyri at heimahjálparar kunnu fáa avgreitt vaskiklæðini hjá teimum, sum tey arbeiða hjá, sigur Katrin Christiansen at enda.